

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБУДОВИ МІСТА НОВОМИРГОРОД НОВОРОСІЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ПОСЕЛЕННЯ КАВАЛЕРІЇ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТОЛІТТЯ

Цубенко В. Л. д.іст.н., професор

(кафедра філософії, політології, психології та права)

Протягом останнього десятиріччя ХХІ ст. все більше уваги приділяється регіональній історії та архітектурі. Вивчення історичного минулого і містобудування дає можливість достатньо повно дослідити загальний історичний процес і вітчизняну архітектурну спадщину. У 1819 р. до складу Новоросійського військового поселення увійшло місто Новомиргород [1, арк. 8]. У плануванні вибраної території міста передбачалося її зонування. Вперше в практиці будівництва проект забудови передбачав комплекс будівель, включаючи низку адміністративних, житлових і господарських споруд [2, арк. 232–233]. Основною була житлова зона з громадським центром. Крім неї, планувати виробничу зону. Житлова зона з громадським центром включала житлові квартали з житловими будинками, побутові установи. Казарму будували згідно з затвердженим планом на відкритій місцевості поблизу водойм, щоб кантоністи влітку мали можливість скупатися, навчатися плавати. У місті передбачалася територія під парк з використанням існуючих зелених масивів. У місті Новомиргород знаходилися: 2 кам'яні церкви, 19 вітряків і топчак, 2 винних погребів, 16 крамниць, готель, 3 постоялі двори, фабрика музичних інструментів, а також мильний, свічний, цегельний заводи. Поруч із площею знаходилась полкова церква і богодільня. У центрі міста площа з ярмарковим приміщенням і базаром, кам'яний манеж з флігелями і гауптвахтами. Особливу красу місту надавали державні та приватні сади. Неподалік від міста знаходилися державний парк і ферма [3, с. 810].

Отже, активне будівництво призвело до закріплення принципів системності при плануванні містобудівних об'єктів. Будівництво в місті Новомиргород відбувалося під керівництвом штабних архітекторів, силами військово-будівничих підрозділів армії і робочих рот.

Література

1. ЦДІА України у м. Києві. Ф. КМФ 12. Оп. 1. Спр. 104.
2. ЦДІА України у м. Києві. – Ф. 1352. – Оп. 1. – Спр. 14.
3. Материалы для географии и статистики России, собранные офицерами Генерального штаба. Херсонская губерния / [сост. полковник А. Шмидт]. – СПб., 1863. – Ч. 2. – 878 с.